

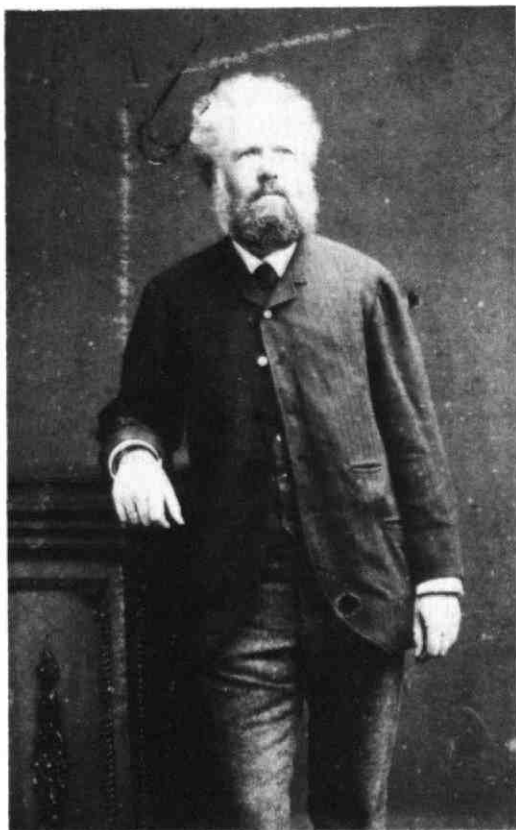
1 JS oct 6965

ALFRED TEPE, BOUWMEESTER VAN DE R.K.KERK TE HOUTEN

Op 8 oktober 1985 zal het precies 100 jaar geleden zijn dat de bouw van de R.K. kerk in Houten gereed kwam. Dit geeft ons de gelegenheid om aandacht te besteden aan de architect van deze kerk, Alfred Tepe. Hij werd in 1840 geboren te Amsterdam (1). Na zijn lagere school volgde hij het gymnasium te Katwijk, waarna hij zich liet inschrijven als student aan de Koninklijke Bouwacademie te Berlijn. Hij studeerde daar van 1861 tot 1864 en kreeg op deze academie een vrijwel uitsluitend classicistische opleiding. In 1864 ging hij naar Munster waar hij wiskunde studeerde.

Na deze studie voltooid te hebben ging hij naar Keulen waar hij vanaf 1865 werkzaam was in dienst van Vincent Statz, en belast was met tekenwerk voor de restauratie van de Dom van Keulen. Hier leerde Tepe de neogothiek als belangrijkste bouwstijl kennen. De periode dat hij in Keulen werkte is beslissend geweest voor zijn verdere loopbaan. In 1867 keerde hij weer terug naar Amsterdam en trad in dienst bij de bouwmeesters Oudeterp. In deze periode reisde Tepe veel en bestudeerde hij vele monumenten.

In 1872 kwam Tepe naar Utrecht, waar hij lid werd van het St. Bernulphusgilde dat in 1869 door de priester Gerardus van Heukelum was opgericht met het doel de kerkelijke kunst weer tot leven te brengen. Onder leiding van Van Heukelum verenigde zich een aantal kunstenaars, met Alfred Tepe als leidend architect. De eerste contacten tussen Tepe en Van Heukelum waren al in Keulen gelegd. Verder sloten zich hierbij aan de beeldhouwer Wilhelm Mengelberg, de glazeniers Heinrich Geuër en Otto Mengelberg (zoon van W. Mengelberg), de schilders Chr. Lindsen en M. Schenk en de edelsmeden G.B. Brom en zijn zoon J.H. Brom. Dit gildeteam zorgde voor de verwezenlijking van de ideeën van het St. Bernulphusgilde met Van Heukelum als leider en organisator.

Al kort na zijn toetreding tot het gilde raakte Tepe bevriend met W. Mengelberg. Tepe ontwierp drie neogothische huizen aan de Maliebaan, waarvan Mengelberg en hij er ieder een bewoonden. Na Tepe was W. Mengelberg wel de belangrijkste in dit gezelschap. Tepe ontwierp de kerken en Mengelberg verzorgde het interieur, zoals dat onder andere ook in Houten (2) gebeurde. De meest bekende kerken van Tepe zijn de H. Michaël te Schalkwijk, de St. Nicolaas te IJsselstein, de St. Nicolaas te Jutphaas, de St. Willibrordus te Utrecht en voor ons uiteraard de O.L.V. ten Hemelopneming te Houten.

Maar voor Alfred Tepe was de bouw van de R.K. kerk niet de eerste opdracht die hij in Houten kreeg.

Al in 1869 (3) was Tepe de architect bij de bouw van de R.K. school en de onderwijzerswoning. We mogen stellen dat dit een van zijn eerste opdrachten was na zijn periode in Keulen, en zeker nog voor zijn toetreding tot het gilde in 1872. Mogelijk kreeg hij deze opdracht ook al van Van Heukelum die in dat jaar het gilde oprichtte.

Ook al is er van de architect Alfred Tepe weinig bekend, en moeten we zijn levensloop uit een groot aantal losse aantekeningen samenstellen, hij was een groot bouwmeester die in de periode 1873-1905 in totaal 70 kerken bouwde. In 1884 verhuisde Tepe naar het landelijke Rijsenburg. Na nog enkele jaren in Rijsenburg aan het kerkplein te hebben gewoond vertrok Tepe naar Düsseldorf, waar hij veel dichtte en de jachtsport beoefende. Hij overleed daar in 1920 op 80-jarige leeftijd.

L. de Keyzer,
Houten

Noten

1. Deze en de volgende gegevens uit: van Gorkom en te Riele (zie literatuur).
2. R.A.U. R.K. Parochie-archief O.L.V. ten Hemel-opneming. Notulenboek 1856-1903, oktober 1882.
3. idem, september 1868.

Literatuur

- P. van Bolderen, Alfred Tepe, Neogotisch bouwmeester, scriptie Hogere Technische School voor Bouwkunde, Utrecht 1982.
- W.J.C. van Gorkom en W. te Riele, 'De Werken van Alfred Tepe', in: Gildeboek, Tijdschrift voor kerkelijke kunst en oudheidkunde. (Uitgave St. Bernulphusgilde.) 4 (1921).
- P. Singelenberg, 'De Neogothiek van Cuypers en Tepe', in: Heemschut 4 (1968): 78-81.